Borgerforslag - støtterblanket

Du kan bruge denne blanket til at støtte et borgerforslag, hvis du ikke kan bruge den digitale løsning på borgerforslag.dk.

Der er ingen forpligtelser forbundet med at være støtter af et forslag.

Dine personoplysninger bliver ikke offentliggjort, når du er støtter af forslaget. Vi henviser i øvrigt til politikken for, hvordan vi behandler personoplysninger, på borgerforslag.dk. Du kan se et uddrag af persondatapolitikken med de relevante afsnit for støttere nedenfor.

Sådan støtter du ikkedigitalt et borgerforslag

1. Når du har udfyldt blanketten og underskrevet den, skal du sende den som fysisk post til Christiansborg, Folketinget, Rigsdagsgården 4, 1218 København K, att.: Borgerforslag.
2. Når Folketingets Administration har modtaget blanketten, kontrollerer administrationen ved at slå op i Det Centrale Personregister (CPR), at du har stemmeret til folketingsvalg. Herefter registrerer vi din støtte i systemet, og du modtager en bekræftelse pr. brev eller e-mail på, at din støtte er registreret.

Titel

NEJ TAK TIL DET TVUNGNE ROBOTBUREAUKRATI: VI VIL HØRES AF ET MENNESKE - Borgerret til robotfri genbehandling af sager med AI-forarbejde

Id: FT-24674

Forslag

Er du sikker på, at et menneske har vurderet din sag, før du fik svar fra det offentlige? AI er begyndt at skrive og foreslå sagsafgørelser. Det kan snart handle om din boligstøtte, sygedagpenge eller opholdstilladelse.

Derfor foreslår vi, at Folketinget lovfæster en ny borgerret til robotfri genbehandling, når offentlige myndigheder i Danmark bruger kunstig intelligens (AI) eller lignende automatiserede systemer.

Lovforslaget skal indeholde:

1. Borgeren skal have umiddelbar ret til robotfri genbehandling, når et AI-system har medvirket væsentligt i et sagsforløb. Sagen vurderes på ny ud fra de oprindelige oplysninger uden AI-systemets forarbejde og fremstilling. Retten er en modstandsret, der gælder uden krav om bevis eller begrundelse. Berørte foreninger kan uden at være part i en konkret sag anfægte systematiske fremstillinger på et sagsområde.

2. Væsentlig medvirkning er, når systemet har sorteret, opsummeret, profileret, vurderet, udarbejdet udkast eller foreslået afgørelser. Borgerretten gælder, uanset om systemet kaldes algoritme, digital assistent, kunstig intelligens eller beslutningsstøtte.

3. Myndigheden skal af egen drift oplyse borgeren, når et AI-system har medvirket væsentligt i en sag om rettigheder, pligter, ydelser eller sanktioner. Myndigheden udarbejder et systemnotat, skrevet eller godkendt af en medarbejder og aldrig blot genereret tekst. Notatet skal angive AI-systemets funktion, datagrundlag og output samt den vurderingsansvarlige, og det omfattes af partsindsigt.

4. Borgeren eller foreningen skal kunne anfægte både AI-systemets fremstilling og systemnotatet, også når der mangler data, eller kategorierne ikke dækker livssituationen. Myndigheden skal rette grundlaget, hvor

den samlede fremstilling er misvisende.

5. Kan myndigheden ikke dokumentere, om og hvordan AI har medvirket, får borgeren samme rettigheder. Oplyses medvirkningen senere, løber klagefristen derfra. Rettighederne skal lovfæstes og må ikke indskrænkes administrativt.

Bemærkninger til forslaget

I Danmark udrulles kunstig intelligens (AI) aktuelt som et handlingsanvisende værktøj. Regeringsgrundlaget lægger op til en markant acceleration i den offentlige sektor gennem en generel AI-hjemmel med forventningen om at frigøre mindst 30.000 årsværk (1). Dermed flyttes automatiseringen ind i selve den måde, velfærdsstaten møder sine borgere på. Hvis rettigheder ikke gentænkes samtidig, risikerer arbejdsgange og leverandørkontrakter at sætte standarden for dette møde.

Vi anerkender AI's muligheder. Teknologien kan samle spredte oplysninger, opdage manglende dokumentation, sammenholde regler og praksis, synliggøre modstridende hensyn og foreslå afgørelser. Dette kan forbedre den offentlige administration og hjælpe sagsbehandlere med at håndtere store datamængder og komplekse regler samt opdage fejl, der rammer både borgere og medarbejdere. Men vi kræver, at vores rettigheder bygges ind i statens nye fundament, og at garantierne svarer til, hvordan teknologien indgår i sagsbehandlingen.

SKÆVE FREMSTILLINGER

Der er nemlig opstået en udfordring, som den politiske dagsorden endnu ikke har taget højde for.

Vi har allerede regler, der beskytter borgeren mod forkerte afgørelser på et mangelfuldt oplysningsgrundlag. Databeskyttelsesforordningens artikel 16 giver ret til at få rettet urigtige oplysninger (2). Men en borger kan også blive miskendt, selv om hver eneste oplysning isoleret set er korrekt, fordi AI-systemets fremstilling af borgerens situation er forkert. Problemet opstår i statistiske sammenligninger mellem sager, der overføres på den enkelte. Retten til at rette specifikke oplysninger er her meningsløs, for fejlen ligger i sammensætningen af ellers korrekte data. Vi mangler retten til at anfægte selve den maskinelle repræsentation.

Når et AI-system opsummerer en sag, fremhæver bestemte oplysninger, nedtoner andre, kobler borgeren til en risikoprofil eller skriver et udkast til afgørelse, har det allerede formet den virkelighed, sagsbehandleren præsenteres for. Vores problem opstår derfor ofte før afgørelsen, i det lag hvor sagen omsættes til beregnelige mønstre. Afgørelsen bevarer sin menneskelige form, mens sagens retning er beregningsmæssigt tilrettelagt.

De mest udbredte former for AI, herunder sprogmodeller, behandler nemlig ikke kun oplysninger som enkeltstående fakta. De omdanner dokumenter, journalnotater, registreringer, fritekst, tidligere afgørelser og risikomarkører til tal og syntetiserer en ny sagsfremstilling. Deres offentlige implementering udgør et opgør med journalen som et fast, gennemsigtigt spor – en grundform i statslig forvaltning siden bureaukratiets fødsel – som nu er ved at blive opløst i statistiske sandsynligheder, ingen myndighed kan overskue.

Fremstillingsproblemet rammer desuden sjældent kun én af os ad gangen. Et system, der fejlplacerer én flygtningesag, én sjælden diagnose eller ét usædvanligt gældsforløb, kategoriserer selve sagstypen. Dansk ret kender allerede en løsning i miniatureformat, idet landsdækkende miljøorganisationer efter Århus-konventionens principper er tillagt klageadgang i en række sager, der ikke umiddelbart angår dem selv (3). Vores forslag overfører dette princip, så berørte foreninger får adgang til at anfægte systematiske fremstillinger på et sagsområde.

TID TIL AT BLIVE HØRT

En forventelig indvending er, at robotfri genbehandling vil mindske de besparelser, AI kan give det offentlige. Det er sandt, at retten kan koste en del af regeringens mål om 30.000 frigjorte årsværk. Men disse skal

ifølge regeringen selv skabe "mere tid til det vigtige" (4). Derfor må en del af besparelsen honorere retten til at blive hørt af et menneske. Ellers beder man borgerne bære hele risikoen for statens automatisering.

Tøver en myndighed med at bruge AI, fordi den kan blive bedt om at genbehandle sagen, viser det ikke, at retten er for vidtgående, men at systemet er indført uden en produktiv modsigelse. Retten skaber et legitimt offentligt korrektionskredsløb, hvor nye systemer kan justeres i mødet med konkret praksis, før fejl hober sig op som gentagne klager eller får karakter af principielle sager.

Så længe AI kun er institutionelt forankret på forvaltningens side, findes der ingen legitim anfægtelse, og derfor må retten indtil videre gå imod systemet. Private sprogmodeller hjælper borgeren med formulering, men ikke med at blive hørt. Havde robotten lov til at granske staten, ligesom den i dag gransker borgerne, ville vi have en reel modvægt.

PÅGÅENDE LOVARBEJDE
Den 12. februar 2026 sendte Digitaliseringsstyrelsen "Udkast til forslag til lov om udvikling og anvendelse af AI-systemer ved behandling af personoplysninger i den offentlige forvaltning" i høring (5). Udkastets § 3 giver det offentlige generel hjemmel til at anvende AI-systemer, herunder til såkaldt "beslutningsstøtte". Denne beslutningsstøtte defineres i § 2, nr. 4 som AI-genererede forslag eller anbefalinger, som en medarbejder inddrager i sin vurdering.

Udkastets § 4 bemyndiger samtidig ressortministrene til ved bekendtgørelse at gøre undtagelse fra eller begrænse den registreredes rettigheder efter databeskyttelsesforordningens artikel 12 og 15-21, hvis betingelserne i artikel 23 er opfyldt. Udkastets egne bemærkninger anerkender, at grænsen mellem beslutningsstøtte og automatiseret sagsbehandling, altså hvor meget menneskelig involvering der kræves, er uafklaret og overlades til fremtidig retspraksis.

Regeringen ønsker altså at indføre et uafklaret mellemrum i hele forvaltningen og samtidig give ministre beføjelse til at lukke for den indsigt, borgere skal bruge for at anfægte processen. Lovforslagets egne bemærkninger erkender endda, at systemerne kan videreføre og forstærke forskelsbehandling af sårbare grupper. Lovudkastet nåede ikke at blive fremsat før valgudskrivelsen i februar, men det nye regeringsgrundlag varsler en generel hjemmel, så et lovforslag ventes fremsat.

Tænketanken Justitia advarede i sit høringssvar af 2. marts 2026 om, at bemyndigelsen flytter afgørende beslutninger om borgernes retssikkerhed fra Folketingets lovbehandling til administrativ regulering, og kritiserede udkastet for at lade væsentlige retsvirkninger fremgå af bemærkninger frem for lovtekst. Justitia anbefaler regulering direkte ved lov frem for brede bemyndigelser (6), og Dataetisk Råd har ligeledes efterlyst specifik frem for bred hjemmel (7).

Eksisterende lovgivning slår heller ikke til. Forvaltningslovens krav om partshøring i § 19 og begrundelse i §§ 22-24 samt offentlighedslovens notatpligt i § 13 forudsætter traditionelle oplysninger og sagsskridt, der kan lægges frem (8). Forvaltningsretten giver adgang til genoptagelse, men kun hvis borgeren kan sandsynliggøre væsentlige fejl eller nye oplysninger. AI-medvirken er dog ikke i sig selv en fejl og kan sjældent dokumenteres. Dertil beskytter databeskyttelsesforordningens artikel 22 udelukkende mod afgørelser, der alene beror på automatisk behandling, mens beslutningsstøtte netop placerer et menneske formelt i processen. Og fra 2. august gælder AI-forordningens transparenskrav i artikel 50, men de bortfalder i praksis, når et menneske har gennemgået teksten (9). Lov og regulering giver dermed ikke borgerne en stående forvaltningsretlig adgang til at anfægte AI-systemets forarbejde i konkrete sager. Danmark bør arbejde for denne ret ved revisioner af forordningen og i forhandlinger om automatiseret scanning af kommunikation.

Alternative tiltag såsom forklaring, menneskelig indgriben, klageadgang og efterprøvelse samt 'de novo'-genovervejelser uden brug af AI forudsætter alle, at man kan gennemskue robottens indflydelse. Initiativer mod automatisk beslutningstagning i andre lande har indført sådanne rettigheder. Hvor sårbar den

antagelse er, så vi for nylig i Glostrup, hvor en borger selv måtte fatte mistanke til en robotskrevet sætning for at afsløre kommunens brug af AI. Kommunen erkendte fejlen, men sagsbehandleren havde slettet sine prompts. Datatilsynet har modtaget mindst 50 anmeldelser af den type (10).

Folketingets partier har desuden allerede anerkendt den logik, der bærer vores forslag. Med den politiske aftale fra juni 2025 om digitale efterligninger foreslås der en ny § 73 a i ophavsretsloven, der skal beskytte mod virkelighedsnære digitale efterligninger af fysiske personers kendetegn (11). Forvaltningens algoritmiske risikovurderinger er ganske vist ikke "deepfakes" i ophavsretlig forstand, men de er algoritmisk skabte fremstillinger af borgeren. De træder i borgerens sted i statens indre, hvor konsekvenserne for den enkeltes ydelser, bolig eller ophold langt overstiger konsekvenserne af et manipuleret billede. Vores forslag bygger på samme demokratiske intuition. Algoritmisk skabte fremstillinger af personer skal kunne ses og anfægtes, når de får konsekvenser.

NYE BORGERPRINCIPPER
For at få AI til at fungere i det offentlige må vi, der bliver sorteret af et system, kunne spørge til sorteringen. Og vi, der bliver gjort til mønstre i en model, skal kunne kræve vores sager vurderet af en myndighedsperson.

Hvis systemet blot har hjulpet, kan forvaltningen nemt behandle sagen igen. Hvis myndigheden derimod ikke længere evner at adskille sagen fra systemets forarbejde, er systemet holdt op med at hjælpe og begyndt at bestemme.

Denne grænse anmoder vi Folketinget om at fastsætte ved lov, mens magten stadig ligger hos lovgiver.

KILDER
(1) Regeringsgrundlaget 2026, stm.dk
(2) Databeskyttelsesforordningen (GDPR) 2016, eur-lex.europa.eu
(3) Miljøoplysningsloven og Århus-konventionen, retsinformation.dk
(4) Digital Taskforce for kunstig intelligens, 2025, digmin.dk
(5) Lovudkast, Digitaliseringsstyrelsen 2026, hoeringsportalen.dk
(6) Justitia, høringssvar 2. marts 2026, justitia-int.org
(7) Johan Busse, Dataetisk Råd, Altinget 2026, altinget.dk
(8) Forvaltningsloven og offentlighedsloven, retsinformation.dk
(9) AI-forordningen 2024/1689, eur-lex.europa.eu
(10) “Kommunen brugte AI og brød reglerne”, DR 2026, dr.dk
(11) Aftale om digitale efterligninger, Kulturministeriet 2025, kum.dk

Forslag stillet af	Kontaktoplysninger
Asker Bryld Staunæs Danmark Aarhus	askerbryld@gmail.com 24655935

Medstillere	Kontaktoplysninger
Simone Valeria Richter København	valeria@pebble.dk
Olivier Stephane Bonde Petersen København	osbpetersen@gmail.com 41187713
Benjamin Asger Krog Møller Aarhus	benjaminakm@gmail.com
Emil Zeuthen København	zeuthen@nbi.ku.dk

FT-24674 - NEJ TAK TIL DET TVUNGNE ROBOTBUREAUKRATI: VI VIL HØRES AF ET MENNESKE - Borgerret til robotfri genbehandling af sager med AI-forarbejde

Annemette Broch Christensen Rudersdal	ab@dfgfoundation.org
Ada Ida Fuglsang Grønne Poulsen Aarhus	adaidafuglsang@proton.me
Caroline Sofie Axelsson Gentofte	cgrafisk@gmail.com

Støtteerklæring

For borgere der ikke kan bruge den digitale løsning på borgerforslag.dk.

Jeg ønsker at være støtter for det borgerforslag, der fremgår af denne blanket.

Fulde navn (skal udfyldes)

Adresse (skal udfyldes)

Postnummer (skal udfyldes) **By (skal udfyldes)**

Cpr-nummer (skal udfyldes)

E-mail (hvis du ønsker en kvittering for registreringen af din støtte pr. e-mail)

Dato **Underskrift**

Med min underskrift bekræfter jeg, at jeg har læst forslaget, og at jeg har læst og accepteret samtykkeerklæringen nedenfor.

Erklæring om samtykke for støttere

Jeg har læst og er indforstået med Politikken for behandling af personoplysninger i ordningen om borgerforslag. Du kan læse et uddrag af politikken på følgende side.

Jeg er indforstået med

- at personoplysninger om mig behandles som beskrevet, når jeg benytter ordningen,
- at jeg som støtter af et borgerforslag ikke kan trække min støtte tilbage, når jeg har givet den, og
- at jeg kun kan støtte det samme borgerforslag én gang.

Sådan behandler vi dine personoplysninger på borgerforslag.dk

Når du anvender hjemmesiden borgerforslag.dk som hovedstiller af et borgerforslag, medstiller af et borgerforslag eller støtter af et borgerforslag, behandler vi nogle oplysninger om dig. Dette er nærmere beskrevet i det følgende.

Derfor behandler vi dine personoplysninger

Vores formål med at behandle dine personoplysninger på borgerforslag.dk er at varetage de opgaver, der følger af:

- Lov nr. 1672 af 26. december 2017 om en ordning for borgerforslag med henblik på behandling i Folketinget. Loven er ændret ved lov nr. af 698 af 24. maj 2022.
- Bekendtgørelse nr. 843 af 8. juni 2022 om en ordning for borgerforslag med henblik på behandling i Folketinget.

De oplysninger, vi indsamler i forbindelse med borgerforslagsordningen, bruger vi ikke til andre formål, og vi videregiver dem ikke til andre.

Særligt for ikkedigitale borgere

Borgere, som ikke benytter den digitale løsning på borgerforslag.dk, og som vi herefter kalder ikkedigitale borgere, kan i stedet benytte en papirbaseret løsning. De kan tilkendegive, at de ønsker at være hovedstiller, medstiller eller støtter af et borgerforslag, ved at indsende en blanket med de relevante oplysninger til Folketingets Administration med fysisk post.

Når vi modtager en blanket fra en ikkedigital borger, undersøger vi ved at slå op i Det Centrale Personregister, om borgeren har stemmeret til folketingsvalg. Det er en betingelse for at benytte borgerforslagsordningen, at man har stemmeret til folketingsvalg, og oplysningerne om stemmeret bruger vi til at sikre, at borgeren opfylder denne betingelse.

Det Centrale Personregister indeholder ikke oplysninger om valgret for personer med fast bopæl på Færøerne. Disse skal derfor afgive en erklæring om, at de har stemmeret til Folketinget. Erklæringen træder i stedet for Folketingets Administrations opslag af, at den pågældende har valgret, ved at slå personen op i Det Centrale Personregister. Hvis de ikke har et cpr-nummer, skal de i stedet oplyse deres færøske p-tal.

Hvis betingelsen om stemmeret er opfyldt, indtaster Folketingets Administration oplysningerne fra blanketten i systemet. Vi behandler de indtastede oplysninger på samme måde som de tilsvarende oplysninger om borgere, der har brugt den digitale løsning.

Læg mærke til, at vi gemmer korrespondance pr. post eller e-mail mellem Folketingets Administration og ikkedigitale borgere i Folketingets Administrations almindelige journal- og sagsbehandlingssystemer. Formålet er navnlig at sikre dokumentation af sagsbehandlingen, f.eks. for at kunne rekonstruere hændelsesforløb, hvis der skulle opstå uenighed mellem Folketingets Administration og borgere om administrationen af ordningen.

De blanketter, vi modtager fysisk, gemmer vi i et afgrænset tidsrum. Vi opbevarer dem bag lås, og de er kun tilgængelige for medarbejdere i Folketingets Administration, som har brug for at få adgang til oplysningerne i blanketterne for at varetage arbejdsopgaver i relation til borgerforslagsordningen.

Sikkerhed og logning i den digitale løsning på borgerforslag.dk

Kommunikation mellem brugerne og systemet foregår via en krypteret og sikker forbindelse.

Systemet er hostet eksternt, og Folketingets Administration har indgået en databehandleraftale, som vi løbende kontrollerer.

Vi opbevarer data, som vi behandler i systemet, på servere, der fysisk befinder sig i EU.

Dataansvarlig myndighed og kontakt

Folketinget er den dataansvarlige myndighed for borgerforslagsordningen.

Du kan kontakte Folketingets Administration med spørgsmål om, hvordan vi i Folketingets Administration behandler personoplysninger i forbindelse med borgerforslagsordningen. Du kan sende en e-mail til os på borgerforslag@ft.dk, eller du kan ringe til os på telefon 3337 5500.

Du kan også sende et brev til os:

Christiansborg, Folketinget
Att.: Borgerforslag
Rigsdagsgården 4
1218 København K

Du kan også kontakte Folketingets Administrations databeskyttelsesrådgiver på e-mail dpo@ft.dk eller på telefon 3337 5500 eller ved at sende et brev att. databeskyttelsesrådgiveren.